

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
 இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம்
 Department of Examinations, Sri Lanka

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2026
 கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2026
 General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2026

බුද්ධ ධර්මය
 பொத்தம்
 Buddhism

41 S I

පැය දෙකයි
 இரண்டு மணித்தியாலம்
 Two hours

උපදෙස්:

- * සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ නියමිත ස්ථානයේ ඔබගේ විභාග අංකය ලියන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ, පිටුපස දී ඇති උපදෙස් ද සැලකිල්ලෙන් කියවා පිළිපදින්න.
- * ප්‍රශ්න අංක 1 සිට 50 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට සිවැරැදි හෝ වඩාත් ම හඳුනාගත හෝ පිළිතුර (1), (2), (3), (4), (5) යන වර්ණ අකුරෙන් තෝරාගෙන, එය උත්තර පත්‍රයේ පසුපස දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි සකරන්න (X) යොදා දක්වන්න.

1. නව අරහන් බුදුගුණ ඇතුළත් ගාථා පාඨයෙහි විජ්ජාචරණසම්පන්න බුදුගුණයෙහි අන්තර්ගත අෂ්ට විද්‍යාවන්ගෙන් එකක් නම්
 - (1) ආසයානුසය ඥාණයයි. (2) ථානඅවධාන ඥාණයයි.
 - (3) සම්මත්ථගාමිකීංචිට්ඨා ඥාණයයි. (4) කම්මවිපාක ඥාණයයි.
 - (5) මනෝමයඉද්ධි ඥාණයයි.
2. මහාසීනහාද සූත්‍රය අනුව බුදුරජාණන් වහන්සේ දසවිධ ඥාණ බලයෙකින් යුක්ත වූ අතර එයින් එකක් නම්
 - (1) ආසව්‍යවය ඥාණයයි. (2) අකම්පන ඥාණයයි.
 - (3) අනාවරණ ඥාණයයි. (4) ඉද්ධිවිධ ඥාණයයි.
 - (5) සම්මඤ්ඤාන ඥාණයයි.
3. කමත් වහන්සේ හැදින්වීමට සුදුසු නාමය 'බුද්ධ' යන්න බව බුදුරජාණන් වහන්සේ ම ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ,
 - (1) අරියපරියේසන සූත්‍රයේදී ය. (2) දෝණ සූත්‍රයේදී ය.
 - (3) ධම්මෙත්තකල්පවත්තන සූත්‍රයේදී ය. (4) මහාගෝචිත්ත සූත්‍රයේදී ය.
 - (5) නිබ්බේධික සූත්‍රයේදී ය.
4. ඉතා ප්‍රියසිලී ශාස්තෘවරයෙකු වූ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ හමුවට එන්නවුන් පළමුව නිහඬමානවීම අමතන බව සිය පිරිසට ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ,
 - (1) කොසොල් රජතුමා විසිනි. (2) විශාඛා උපාසිකාව විසිනි.
 - (3) ආනන්ද මහතෙරුන් විසිනි. (4) රජගහනුවර සිටුතුමා විසිනි.
 - (5) සෝණදණ්ඩ බමුණා විසිනි.
5. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ධර්මානුශාසනා සිදු කළ ක්‍රම හතරක් ගැන මහාවග්ගපාළියේ දැක්වේ. ඉන් එක් ක්‍රමයක් වන අට්ඨප්පත්තික යන්නෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ,
 - (1) යම් කරුණක් විශේෂයක කරමින් අර්ථකථනය කිරීමයි.
 - (2) යම් සිද්ධියක් මුල් කරගෙන ධර්ම දේශනා කිරීමයි.
 - (3) පුරාවෘත්තයක් ගෙනහැර පා ධර්ම දේශනා කිරීමයි.
 - (4) ශ්‍රාවකයන්ගේ අපේක්ෂාව අනුව ධර්ම දේශනා කිරීමයි.
 - (5) අට ආකාරයකින් කිසියම් ධර්ම කරුණක් ප්‍රකාශ කිරීමයි.
6. "අභික්කන්තං හො ගොතමි, අභික්කන්තං හො ගොතමි" යනාදී වශයෙන් බුද්ධ දේශනාවට සවන් දුන් බොහෝ ශ්‍රාවකයන් අවසානයේ ප්‍රසාදයට පත්ව කළ ඇගයීම් පෙළ දහමෙහි වාර්තා වේ. එබඳු එක් අවස්ථාවක් හමුවන්නේ,
 - (1) මෙත්ත සූත්‍රයේදී ය. (2) කසිණාරද්වාප සූත්‍රයේදී ය.
 - (3) මහාපටිඨිකිකාන සූත්‍රයේදී ය. (4) සච්චවිංශ සූත්‍රයේදී ය.
 - (5) බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රයේදී ය.

7. විනය පිටකය හඳුන්වා දෙමින් එක් ශිෂ්‍යයෙක් ලියූ වාක්‍ය පහතින් එකක් පමණක් නිවැරදි විය. එම වැකිය නම්,
 (1) විනය පිටකය ගිහිපැවිදි දෙපක්ෂයට ම අදාළ ය.
 (2) නූල යන අර්ථයෙන් විනය යැයි කියනු ලැබේ.
 (3) හික්ෂු සමාජය ආරම්භයේදී ම විනය පනවන ලදී.
 (4) විනය පිටකය අදාළ වන්නේ සාමනේර - උපසම්පදා හික්ෂුන්ට පමණි.
 (5) හික්ෂුන් උපවැදි වීම වැළැක්වීමට ද විනය නීති පනවා ඇත.
8. අභිධර්ම ප්‍රකාරණයක් වූ ධම්මසංගණිය තුළ විස්තර වන කරුණු අතරට ඇතුළත් නොවන්නේ,
 (1) අභිධර්ම මානිකා ය. (2) නාම ධර්මයෝ ය.
 (3) සුත්තන්ත මානිකා ය. (4) සුවිසි ප්‍රත්‍යයෝ ය.
 (5) භූතරූපයෝ ය.
9. දුභියසන්ධිවිධික සූත්‍රය අනුව ධර්ම රත්නයෙහි සවැදූරුම් ගුණ අතුරෙන් සන්ධිවිධික යනු, තන් අදහස් වන්නේ,
 (1) බුදුදහම වෙනත් කවර දහමකට වුව ද උපමා කළ නොහැක යන්නයි.
 (2) නිවැරදි න්‍යායාත්මක දහමක් වෙය යන්නයි.
 (3) ධර්මය සිතට පමුණුවාගෙන අත්දැකිය යුතුය යන්නයි.
 (4) ඇස් පතාපිට ම තමාට ම දැන දැක ප්‍රතිඵල උදාකර ගත හැකිය යන්නයි.
 (5) මනාකොට ප්‍රකාශිත දහමක් යන්නයි.
10. බුදුදහම දේව අනාවරණයක් නොව බුදුරදුන් මනා කැපවීමෙන් සිදු කළ පූර්ණ ගවේෂණයෙහි ප්‍රතිඵලයක් බව අවධාරණය වන්නේ,
 (1) මහාපරිනිබ්බාන සූත්‍රයෙනි. (2) අරියපරියේසක උපද්‍යානි.
 (3) ධම්මදායාදු සූත්‍රයෙනි. (4) අවිජ්ජාසංඝට්ඨක සූත්‍රයෙනි.
 (5) ධම්මවේනිය සූත්‍රයෙනි.
11. බුද්ධකාලීන භාණ්ඩය ශ්‍රමණ සම්ප්‍රදායට අයත් පටිල පැවිද්දන් හැඳින්විය හැක්කේ,
 (1) නිරුවත් තවුසන් ලෙස ය. (2) පිරිවැරි පිරිසක් ලෙස ය.
 (3) පටාධරයන් ලෙස ය. (4) ජෙතන ශ්‍රාවකයන් ලෙස ය.
 (5) ආර්ථිකයන් ලෙස ය.
12. හික්ෂු සමාජය ප්‍රභවය වූයේ විවිධ කරුණු රාශියක් පාදක කරගෙන ය. ඒ අතුරෙන් වඩා නිවැරදි කරුණ ලෙස සැලකිය හැක්කේ,
 (1) බමුණු මතවලට අභියෝග කළ හැකි සංවිධානයක අවශ්‍යතාව මත ය.
 (2) ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනය වූ බැවින් පරමාර්ථය කොටගත් බෞද්ධ පැවිද්දන්ගේ එකමුතුවක අවශ්‍යතාව මත ය.
 (3) ශ්‍රමණ පැවිද්දන්ගේ වර්ගයන්ට එරෙහිව ය.
 (4) ගිහි සමාජයට නිසිමග පෙන්වාදීමේ එක ම අවශ්‍යතාව මත ය.
 (5) සමකාලීන රාජ්‍ය පාලකයන්ගේ බලපෑම මත ය.
13. හික්ෂු-හික්ෂුණි උභය සංඝයා උදෙසා බුදුරදුන්ගේ අනුදැනීම මත ක්‍රියාත්මක වූ විවිධ උපසම්පදා ක්‍රම අතර එක් හික්ෂුණියක උදෙසා පමණක් 'දුන්නෙ උපසම්පදා' ක්‍රමය භාවිත වූ බව සඳහන් වේ. එම හික්ෂුණිය නම්,
 (1) පුජාපඨි ගෝතමී තෙරණියයි. (2) සුගලා තෙරණියයි.
 (3) අභිසංඝාතී තෙරණියයි. (4) යසෝධරා තෙරණියයි.
 (5) පටාචාරා තෙරණියයි.
14. හික්ෂු ප්‍රාතිමෝක්ෂයේ දැක්වෙන විනය ශික්ෂාවන් එම ආපත්තිවල ස්වභාවය අනුව කොටස් හතකට වර්ග කර තිබේ. ඒ අතුරෙන් එකක් වන්නේ,
 (1) අනියත (2) නිස්සය (3) ආසවට්ඨානීය (4) උක්ඛෙපනීය (5) පබ්බාජනීය
15. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සංඝරත්නය දක්ෂිණෙයා ගුණයෙන් යුක්ත ය. ඉන් අදහස් වන්නේ උන්වහන්සේලා,
 (1) පුද්ගලික කොට වැදීමට සුදුසු බව ය.
 (2) දුරබැහැර සිට වුව ද සිවුපසය ගෙන ගොස් පිළිගැනීමට සුදුසු බව ය.
 (3) පරලොව සැප පහසු දෙකු ලබන දානය පිළිගැනීමට සුදුසු බව ය.
 (4) ඥාතීන්ට පිරිනැමීමට පිළියෙල කරන ලද ප්‍රත්‍ය වුව ද පිළිගැනීමට සුදුසු බව ය.
 (5) කෙලෙස් සමනය කරන මග වැඩීමට සුදුසු වන බව ය.

16. ආනන්ද මාහිමියන් විසින් මහානාම කාන්තාවන්ට පැහැදිලි කළ පරිදි මහාසංඝයා විසින් පිරිස යුතු සේම පටිපදාවට ඇතුළත් ශීලය නම්,
- (1) ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංචාර ශීලයයි. (2) මූල ශීලයයි.
 - (3) පැවිදි දශ ශීලයයි. (4) ආර්ථ අක්මක ශීලයයි.
 - (5) උපෝසථ ශීලයයි.
17. සමකාලීනව සම්භාවිත වූ රීතවර නිර්මාණවාදී සංකල්පය බුදුසමය විසින් බැහැර කරන ලද්දේ,
- (1) බමුණු මතයක් වන බැවිනි.
 - (2) දසවස්තුක මිථ්‍යාදෘෂ්ටියට අයත්වන බැවිනි.
 - (3) එමගින් හේතුරළු ධර්මය බැහැරවන බැවිනි.
 - (4) එයින් ප්‍රබලතමයක් වන බැවිනි.
 - (5) එය කර්මානුකූල නොවන බැවිනි.
18. බුද්ධකාලීන භාරතීය නාස්තිකවාදය පිළිබඳ පහත දැක්වෙන විවරණවලින් නිවැරදි වන්නේ,
- (1) එය පසුකාලීනව පැවතිය යුතුය, යන්නයි.
 - (2) එය උච්ඡේද දෘෂ්ටියෙන් උපන්නයි, යන්නයි.
 - (3) එමගින් ආත්මවාදයට අනුබල ලැබේ, යන්නයි.
 - (4) එය අත්තකිලම්පානුයෝගයට අයත් වේ, යන්නයි.
 - (5) එමගින් සියල්ල කර්මයෙන් සිදුවේ යැයි සැලකේ, යන්නයි.
19. සංජය බෙල්ලටට්ටුපත්තයේ වාචසික පසුබිම නිශේධන ක්‍රමයට ඇතුළත් වන්නේ,
- (1) සබ්බං උච්ඡේදනී යන්නයි. (2) සබ්බං නත්ථි යන්නයි.
 - (3) සබ්බං චක්ඛන්තං යන්නයි. (4) එවංතිපි මෙ නො යන්නයි.
 - (5) සබ්බං පුපුත්තං යන්නයි.
20. ප්‍රමාණිකමයේ සමය ගෙවියත් ම භික්ෂු, භික්ෂුණීන් සඳහා ශික්ෂාපද පැවැත්වීම අවශ්‍යතාව උපන් අතර, එයට තුඩු දුන් රත්තපුරයේ සිටිනා යන්නෙක් නිසාවෙන්,
- (1) උගත්කමින් වැඩි භික්ෂුන් බහුල වීම ය.
 - (2) භික්ෂුන්ට බොහෝ ලාභ ප්‍රයෝජන ලැබීම ය.
 - (3) විරාජාඥ භික්ෂුන් බහුල වීම ය.
 - (4) නිර්මිත භික්ෂුන් බොහෝ වීම ය.
 - (5) භික්ෂු සමාජය පුරුල් වීම ය.
21. ස්වකීය ශ්‍රාවකයන්ගේ ධර්ම දේශනා කළද ආගම කිරීමට බුදුරදුන් බොහෝවිට පෙළඹී ඇති බව පෙළඳනමින් පෙනේ. ඒ අනුව සම්මතයට අනුරූප දේශනාවෙන් පසු වතුරැස් සතිය මැනවින් පැහැදිලි කිරීම පිළිබඳව බුදුරදුන් ප්‍රශංසා කර ඇත්තේ,
- (1) ආනන්ද මාහිමියන්ට ය.
 - (2) මහා කවචාන මාහිමියන්ට ය.
 - (3) මහා කාශ්‍යප මාහිමියන්ට ය.
 - (4) පුණ්ණාසනානිපුත්ත මාහිමියන්ට ය.
 - (5) සැරියුත් මාහිමියන්ට ය.
22. අග්ගසෑඤ්ඤා සමාජ පරිණාමය පිළිබඳ වාක්තාන්තයෙන් හොඳින්ම කැමැත්තක් වන්නේ,
- (1) සමාජ සංස්ථා බිහිවන්නේ මානව ක්‍රියාකාරකම් අනුවය, යන්නයි.
 - (2) සියල්ල හේතුරළු දහමට අනුව සිදුවේ, යන්නයි.
 - (3) මිනිස් මනසේ ක්‍රියාකාරීත්වය සමාජ විෂමතා ඇති කරයි, යන්නයි.
 - (4) සත්ත්වයා හා ලෝකය පරිණාමයට පත්වන්නේ අදාශ්වාසය බලපෑමින්, යන්නයි.
 - (5) පරිසරය මිනිසාටත්, මිනිසා පරිසරයටත් බලපායි, යන්නයි.
23. පැවිදි ශ්‍රාවකයන් ධර්මදාන කාර්යයෙහි උනන්දු කළ බුදුරජාණන් වහන්සේ උත්තරාසේලායේ දක්ෂිණ අගයමින් විවිධ කතාකූරුවලට පත් කළහ. එහිදී විවිධ ධර්ම කාර්යයන් අතර අගතනතුර ප්‍රදානය කරන ලද්දේ,
- (1) උපාලි තෙරුන්ට ය. (2) කුමාර කාශ්‍යප තෙරුන්ට ය.
 - (3) මහාකාශ්‍යප තෙරුන්ට ය. (4) ආනන්ද තෙරුන්ට ය.
 - (5) නන්දක තෙරුන්ට ය.

24. සපුනේ යනුවෙන්ම පිණිස ගින්නක් වහන්සේලා සාමූහිකව ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග රැසක් අනුදැන වදාළ බුදුරදුන්. ඒ අතරට ඇතුළත් කර ඇති කරුණක් නම්,
 (1) වෙනෙර විහාර ගොඩනැංවීමයි.
 (2) දහම් පොතටත සම්පාදනයයි.
 (3) ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංවරයෙන් සංවර වීමයි.
 (4) අවමසක් පාසා රැස් වී පොතොස පවුරුණු කිරීමයි.
 (5) ගිහි පුජාවට ධර්මය ඉගැන්වීමයි.
25. ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාව අවසානයේදී බුද්දානුබුද්දක ශික්ෂාපද මොනවා දැයි ගින්නක් අතර ඒකමතිකත්වයක් නොවූ විට, මහාකාශ්‍යප මහතෙරුන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කළේ,
 (1) මතුටට නැවත සාකච්ඡා කොට තීරණයකට එළඹිය හැකි බවයි.
 (2) බුද්දානුබුද්දක යැයි වෙන්කොට නොගෙන සියලු ශික්ෂාපද ආරක්ෂා කිරීම සුදුසුය, යන්නයි.
 (3) එම ශික්ෂාපද සමූහනය කළ යුතු බවයි.
 (4) සතර පාරාජිකාදී ගරුකාරත්ති හැර සෙසු සියලු ශික්ෂාපද බුද්දානුබුද්දක වන බවයි.
 (5) බුදුරදුන් පැනවූ ශික්ෂාපද ගැන තීරණ ගැනීමට ගින්නන්ට අයිතියක් නැති බවයි.
26. තෙවන ධර්ම සංගීතිය නිම කරමින් සම්පාදනය කරන ලද විශේෂ ප්‍රකරණයක් අභිධර්ම පිටකයට එක් කරන ලද බව ඓතිහාසික ශාසනික වාර්තාවල දැක්වේ. එම ප්‍රකරණය නම්,
 (1) නෙත්තිප්‍රකරණයයි. (2) විභංගප්‍රකරණයයි.
 (3) කපාවත්ථුප්‍රකරණයයි. (4) පටිඛානප්‍රකරණයයි.
 (5) යමකප්‍රකරණයයි.
27. බුදුදහම අනුව පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ අතුරෙන් කුමක් නිවැරදි ය? **Mad**
 (1) අනාත්ම යනු ආත්මය මරණින් කෙළවර වීම ය.
 (2) ආත්මයක් ඇතත් එය මරණින් පසු කෙළවර නොවීම අනාත්ම නම් වේ.
 (3) ස්කන්ධාදී සම්චායක් මිස ආත්මයක් නැත.
 (4) ආත්ම දෘෂ්ටිය උච්ඡේදවාදයේ පදනම ය.
 (5) නිවන් දක්නා තුරු ආත්මය සසර ගමන් කරයි.
28. සත්ත්වයා හා ලෝකය ධාතු හයකට බෙදා දක්වමින් යථාර්ථය පැහැදිලි කරන අවස්ථාවක් දක්නට ලැබෙන සූත්‍ර දේශනාවක් නම්,
 (1) ධාතුසංසන්දන සූත්‍රයයි. (2) ධාතුනානත්ත සූත්‍රයයි.
 (3) ධාතුවිභංග සූත්‍රයයි. (4) ඉන්ද්‍රියභාවනා සූත්‍රයයි.
 (5) කෝසම්මිය සූත්‍රයයි.
29. විඤ්ඤාණය හඳුන්වා දෙමින් ලියා තිබූ පහත දැක්වෙන වාක්‍ය පහෙන් එකක් පමණක් නිවැරදි ය. එම නිවැරදි වාක්‍යය නම්,
 (1) නිවැරදි අවබෝධය විඤ්ඤාණයයි.
 (2) විඤ්ඤාණය නාමධර්ම ගණයට අයත් නොවේ.
 (3) මනා දැනුමක්විට විඤ්ඤාණය නම් වේ.
 (4) විඤ්ඤාණය යනු මතකයයි.
 (5) අරමුණු දැනගැනීම විඤ්ඤාණයයි.
30. ශ්‍රී සුමංගල ශබ්දකෝෂය අනුව ද්වාරකායානනයෙහි දැක්වෙන 'ආයතන' ශබ්දයෙන් ප්‍රකට වන අර්ථයක් ලෙස සැලකිය නොහැක්කේ,
 (1) සසර දික් කිරීමට ඉවහල් වීම යන්නයි.
 (2) නිවාසස්ථානය යන්නයි.
 (3) කාරණය යන්නයි.
 (4) උත්පත්තිස්ථානය යන්නයි.
 (5) විවිධ සේවාවන් සපයන ස්ථානය යන්නයි.
31. පුද්ගලයන් අතර අනෙත්‍යතා සම්බන්ධය සුරක්ෂිතව හා ඵලදායකව පැවැත්වීමට උපකාරී වන යුතුකම් හා වගකීම් සිගාලෝචන සූත්‍රයේ සදිසා නම්ස්කාරයෙන් ප්‍රකට කෙරේ. එම සදිසාවන්ට අදාළ නොවන කරුණ,
 (1) මව්පිය දුරු සම්බන්ධයයි. (2) ස්වාමි සේවක සම්බන්ධයයි.
 (3) අභූ සැමි සම්බන්ධයයි. (4) පාලක පාලිත සම්බන්ධයයි.
 (5) ගිහි පැවිදි සම්බන්ධයයි.

32. වනයෙහි වසන මහඟුතෙයුරා සටහන් කළ ඕනෑම වනාන්ත සතෙකුගේ පා සටහන් ඇතුළත් කළ හැකි වන්නා සේ වතුරාය සත්‍යය තුළට ඕනෑම බොද්ධ ඉගැන්වීමක් ඇතුළත් කළ හැකි යැයි පෙන්වා දී ඇත්තේ,
 (1) බුදුහත්ථිපදෝලම සූත්‍රයේ ය. (2) නත්ථාපරායන සූත්‍රයේ ය.
 (3) නත්ථක ආලංචක සූත්‍රයේ ය. (4) මහානත්ථිපදෝලම සූත්‍රයේ ය.
 (5) නත්ථිපාල ජාතකයේ ය.
33. දුක්ඛ නිරෝධය හෙවත් නිවන හැඳින්වීමට පෙළඳනම අනුව දැක්විය හැකි පදයක් නම්
 (1) සංඛත (2) ජාත (3) කත (4) භූත (5) අභූත
34. කාමසුඛල්ලිකානු යෝග්‍යය යනු උපරිම වශයෙන් කම්සුව විඳිය යුතුය යන අදහසයි. එයට පෙළඹවීමක් ඇති නොකරන ඉගැන්වීම වන්නේ,
 (1) ලෝකායතවාදයයි. (2) අතිරියවාදයයි.
 (3) නාස්තිකවාදයයි. (4) ආත්මවාදයයි.
 (5) උච්ඡේදවාදයයි.
35. ශාස්වත-උච්ඡේද යන අන්තරාමි දෘෂ්ටි දෙක ම බුදුසම්මය පසෙකින් තබන්නේ,
 (1) ඒවා එකිනෙකට ප්‍රතිරෝධී වන නිසා ය.
 (2) දුකින් මිදීමට උපකාරී නොවන නිසා ය.
 (3) ඉමණ බ්‍රාහ්මණයින් විසින් පිළිගෙන තිබුණු නිසා ය.
 (4) සම්පාදිත දෙසට දෘෂ්ටියට ම ඒවා පාදක වූ නිසා ය.
 (5) තර්කානුකූල නොවන නිසා ය.
36. දසවැදෑරුම් වූ ලෝකික සම්මතවීරියයට ඇතුළත් වන ~~සංකල්ප~~ ~~සංකල්ප~~ නම්,
 (1) දුක් දෙයෙහි විපාක නැත, යන්නයි.
 (2) පරිත්‍යාගය ප්‍රතිරෝධී රහිතය, යන්නයි.
 (3) ඕපරාතික සත්ත්වයෝ ඇත, යන්නයි.
 (4) පරලොච්ඡන් නැත, යන්නයි.
 (5) පූජාවෙහි විපාක නැත, යන්නයි.
37. ද්විතියාංගික පටිච්චසමුප්පාද විග්‍රහය තුළ ~~සංකල්ප~~ ~~සංකල්ප~~ 'ජරා' යන්නෙහි නිවැරදි අර්ථය නම්,
 (1) කායික අපවිත්‍ර බව ය.
 (2) සිත්සතත්ති කෙලෙස් බහුල වීම ය.
 (3) මානසික අපිරිසිදුකම ය.
 (4) ඉන්ද්‍රියයන්හි පැසුණු බව ය.
 (5) ඒ ඒ සත්ත්ව නිකාය තුළ ඉටු වීම ය.
38. පහත දැක්වෙන පද අතුරෙන් සංස්ථානන දුක් ප්‍රකාශ වන පදයක් ලෙස හැඳින්විය හැක්කේ,
 (1) දොමනස යන්නයි. (2) අසනනය යන්නයි.
 (3) විරැකියාව යන්නයි. (4) අතාප්තිය යන්නයි.
 (5) විත්තපිඩාව යන්නයි.
39. බුදුදහම අනුව පුද්ගල ස්වභාවිකතාවට ප්‍රතිවිරුද්ධ ඉගැන්වීමක් ප්‍රකාශ වන පාඨය ලෙස සැලකිය හැක්කේ,
 (1) ආරහස් නික්මීමට යුක්තව බුද්ධසාසනෙ යන්නයි.
 (2) උට්ඨානවිරියාධිගතෙහි බාහාබලපරිවිතෙහි සෙදාවක්ඛිත්තෙහි යන්නයි.
 (3) අත්තාති අත්තනො නාපො යන්නයි.
 (4) අත්තනාව ජානෙය්‍යාප යන්නයි.
 (5) නත්ථි පුරිසරාමො, නත්ථි පුරිසබලං, නත්ථි වීරියං ... යන්නයි.
40. "මහණෙනි, මම චේතනාව කර්මය යැයි කියමි. චේතනාව අනුව ම කයින්, වදනින්, මනසින් කර්ම කරනු ලැබේ" මෙම ප්‍රකාශය දැක්වෙන්නේ,
 (1) අම්බලට්ඨික රාත්‍රලෝචන සූත්‍රයේ ය.
 (2) මධ්‍යේදව සූත්‍රයේ ය.
 (3) වීමංසක සූත්‍රයේ ය.
 (4) නිබ්බේධික සූත්‍රයේ ය.
 (5) චේට්‍යවාර සූත්‍රයේ ය.

41. ආර්ථික අක්ෂමත ශීලය එනම් නැඟිත්වෙන්ගෙන්,
 (1) මිට්ටා ආර්ථිකයෙන් වැළකීමේ ශික්ෂාදායක අවදානම් සමූහයක් වන බැවිනි.
 (2) මිට්ටා ආර්ථිකයෙන් වැළකීම අවදානම් ආනිශංසා ගෙන දෙන බැවිනි.
 (3) වැරදි ජීවන පිළිවෙත් අටක් එමගින් ප්‍රතික්ෂේප වන බැවිනි.
 (4) මිට්ටා ආර්ථිකයෙන් වැළකීම සම්මා ආර්ථිකය වන බැවිනි.
 (5) පසුබිම්ගත නැරඹුම් විට ගිහියා විසින් සමූහයක් විය යුතු ප්‍රධාන ශික්ෂා පද අට එය වන බැවිනි.
42. පසුබිම්ගත දැක්වෙන තෙවැනි සිල් පදයෙන් කියැවෙන්නේ,
 (1) නිවැරදිව පස්කම් සැට වීදීමයි.
 (2) වැරදි ස්ත්‍රී පුරුෂ ඇසුරින් මිදීමයි.
 (3) මුත්තුවාට ජීවන ප්‍රතිපදාවයි.
 (4) පසුබිම්ගතයෙහි නොඇලීමයි.
 (5) කාමසුඛලිකානුයෝගී ප්‍රතිපදාව බැහැර කිරීමයි.
43. බුදුදහම අනුව සද්ධානුසාරී, ධර්මානුසාරී ශ්‍රාවකයා ආර්යගතියේ අටවන අංගය වන පසු පසු ඇතිවන පාත්‍රයන් වනු ලබන්නේ,
 (1) චල සද්ධා යනුවෙනි.
 (2) අචල සද්ධා යනුවෙනි.
 (3) අප්‍රිලිකා සද්ධා යනුවෙනි.
 (4) අවෙච්චිකා සද්ධා යනුවෙනි.
 (5) සම්පසාදනලක්ඛණ සද්ධා යනුවෙනි.
44. ධනය පිළිබඳ බොද්ධ ආකල්පයට පටහැනි ප්‍රධාන ලෙස සැලකිය හැක්කේ මින් කුමක් ද?
 (1) ගිහියා දිව්‍යාවාසයේ උදෙසා ධනය උපදවා ගත යුතු බව බුදුසමය පිළිගනියි.
 (2) භෞතික ධනාත්‍යාග්‍යය ගිහියන් විසින් කෙසේ හෝ සම්පාදනය කළ යුතු ය.
 (3) මිට්ටා දිව්‍යාවාසයේ නැරඹියා සමයේ පැවැතුම් මගින් ධනය උපදවා ගත යුතු ය.
 (4) උත්සාහයෙන් ඵ්‍රියයෙන් බාහුබලයෙන් සම්පත් ඉටුකළ යුතු ය.
 (5) අහඹියෙන්, මුසපත් බවින් හා සාහසිකව ඉටුකළ නොකළ යුතු ය.
45. ධන ධාතුවක් භෞතික සම්පත් රැකගැනීමත් නිසි කළමනාකරණයත් උදෙසා කුල සූත්‍රය ලබාදෙන උපදේශ අතුරෙන් එකක් නම්,
 (1) විධිමත්ව ගණන් ගිලවූ තබා ගැනීමයි.
 (2) අනවශ්‍ය දෙයට වියපැනැලීම නොකිරීමයි.
 (3) අසීමිත තෂ්ණාවෙන් මුද්‍රණ නොවීමයි.
 (4) සම්පත් භාවිතයෙන් වැරදි නොකිරීමයි.
 (5) සිල්වත් ස්ත්‍රීක හෝ පුරුෂයෙකු හෝ නායකත්වයේ තබා කටයුතු කිරීමයි.
46. කාමභෝගී ගෘහස්ථයාට ධනගීත බව දැකකැපී බුදුරදුන් විසින් පැනැදිලි කරනු ලැබ ඇත්තේ,
 (1) වන්ගපච්ඡික සූත්‍රයේදී ය. (2) පත්තකම්ම සූත්‍රයේදී ය.
 (3) ඉණ සූත්‍රයේදී ය. (4) අනණ සූත්‍රයේදී ය.
 (5) රාසිය සූත්‍රයේදී ය.
47. ධනයේ පුරස්කිතතාවත් සම්පත් කළමනාකරණයත් උදෙසා පසුබිම්ගත සංකල්පය ඉදිරිපත් කරන පත්තකම්ම සූත්‍රයේ දැක්වෙන එක් කරුණක් නම්,
 (1) කම්මකාර බලි (2) පුත්තදාර බලි
 (3) පුබ්බපේත බලි (4) මිත්ත බලි
 (5) පුරා බලි
48. පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශවලින් බුදුදහමට අනුව නිවැරදි වන්නේ කුමක් ද?
 (1) අද්ධ ඔහුගේ අතර ද ධාතන භාවනා කිරීම සිදු වී ඇත.
 (2) සමට භාවනාව පැවිද්දන්ට අදාළ නැත.
 (3) කවර අරමුණක වුව සිත එකඟ කර ගැනීම භාවනාවයි.
 (4) භාවනාව පුණ්‍ය ක්‍රියාවක් නොවේ.
 (5) මුලක්ෂණය හා භාවනාව අතර සම්බන්ධයක් නැත.

49. යෝනාවචරයාගේ වර්ත ලක්ෂණ විග්‍රහ කෙරෙන විශුද්ධ මාර්ගයට අනුව 'මුද්ධ' වර්තයාගේ ලක්ෂණ වන්නේ,
- (1) ප්‍රිය අරමුණුවල ඇලෙන, මායා, සාපේක්ෂ ගුණවලින් යුක්ත වන බවයි.
 - (2) විසම ඉරියව් ඇති, රළු කටුක ආහාර ප්‍රියකරන බවයි.
 - (3) ඊන මිද්ධ, උද්ධවච්ඡ කුක්කුච්ච ලක්ෂණවලින් යුක්ත වන බවයි.
 - (4) සිහිනුවණින් වෙසෙන, වීර්ය සම්පන්න අධික නුවණින් යුක්ත වන බවයි.
 - (5) සමූහයට කැමති, ස්ථිර සිත්ත නැති ලක්ෂණවලින් සමන්විත වන බවයි.
50. සතර ඉරියව්වෙහි ම සතිමත්ථ කටයුතු කිරීම කායානුපස්සනාව නම් වේ. එහි ඇතුළත් ඇවිදයාමට අදාළ වන 'විතිහරණ' යන්නෙන් අදහස් වන්නේ,
- (1) ඔම කැබු පාදය එසවීමයි.
 - (2) පාදය කිසිවක නොගොටා පසෙකින් ඉදිරියට යැවීමයි.
 - (3) පය කැබු කැන ඉක්මවා ඉදිරියට ගෙන යාමයි.
 - (4) පය ඔමට පහස් කිරීමයි.
 - (5) පය ඔම තබා තද කිරීමයි.

* * *

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம்
Department of Examinations, Sri Lanka

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2026
கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2026
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, 2026

බුද්ධ ධර්මය II
பௌத்தம் II
Buddhism II

41 S II

පැය තුනයි
மூன்று மணித்தியாலம்
Three hours

අමතර කියවීම් කාලය - මිනිත්තු 10 යි
மேலதிக வாசிப்பு நேரம் - 10 நிமிடங்கள்
Additional Reading Time - 10 minutes

අමතර කියවීම් කාලය ප්‍රශ්න පත්‍රය කියවා ප්‍රශ්න තෝරා ගැනීමටත් පිළිතුරු ලිවීමේදී පමුඛත්වය දෙන ප්‍රශ්න සංවිධානය කර ගැනීමටත් යොදාගන්න.

උපදෙස්:

* I කොටසින් ප්‍රශ්න දෙකක් ද II කොටසින් ප්‍රශ්න තුනක් ද තෝරාගෙන පත්‍රයේ දී පිළිතුරු දෙන්න.

I කොටස

- 'මහාකරුණාව' යන්න නිර්වචනය කරන්න. (ලකුණු 02යි.)
 - ආනන්ද සංකීලනසූඤ්ඤාණය හඳුන්වන්න. (ලකුණු 04යි.)
 - බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශනා විලාස දෙකක් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 06යි.)
 - බුදුරදුන් විත්තන නිදහස ඇතුළු අයුරු විමසන්න. (ලකුණු 08යි.)
- 'අභිධම්ම' යන්නට අර්ථ සපයන්න. (ලකුණු 02යි.)
 - මජ්ඣිම නිකායාගත පණ්ණාසක හඳුන්වා දෙන්න. (ලකුණු 04යි.)
 - "බුදුදහම ආත්මවාදයක් නොවේ." පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 06යි.)
 - බුදුදහමින් සියලු අත්තනාමී අදහස් බැහැරවන අයුරු විමසන්න. (ලකුණු 08යි.)
- 'භික්ෂු' යන්න අර්ථ දක්වන්න. (ලකුණු 02යි.)
 - භික්ෂුව නිරතුරු ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කළ යුතු කරුණු හතරක් පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 04යි.)
 - සරණාගමන උපසම්පදාව පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 06යි.)
 - භික්ෂූන්ගේ සාමූහික සහජීවනය උදෙසා සාංඝික ක්‍රමයේ වැදගත්කම විමසන්න. (ලකුණු 08යි.)

II කොටස

- අතිවිශවාදය පිළිබඳ විවරණයක් සපයන්න. (ලකුණු 08යි.)
 - එම ඉගැන්වීම් පිළිබඳ බෞද්ධාකල්ය පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 12යි.)
- බුද්ධකාලීන භාරතීය ශාස්ත්‍රවිද්‍යාදය හඳුන්වා දෙන්න. (ලකුණු 08යි.)
 - ත්‍රිලක්ෂණය බුදුදහමේ මූලික ඉගැන්වීමක් වන බව පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 12යි.)
- අවලෝකනම පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 08යි.)
 - අවලෝකනමෙන් නොසැලීමෙන් ගොඩනැගෙන ජීවන දර්ශනය විමසීමට ලක් කරන්න. (ලකුණු 12යි.)
- දුක්ඛ ආර්ය සත්‍යය ධර්මානුකූලව විවරණය කරන්න. (ලකුණු 08යි.)
 - දුක්ඛ අත්විඳීම පිණිස ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය යොමු වී ඇති අයුරු පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 12යි.)
- පටිච්චසමුප්පාද දේශනාවට ඇතුළත් කෙටි සූත්‍රය හඳුන්වා දෙන්න. (ලකුණු 08යි.)
 - යථාභූතසූඤ්ඤාසත්‍යය සඳහා පටිච්චසමුප්පාද අවබෝධය ඉවහල් වන අයුරු පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 12යි.)